

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Biennii Peripatetici

Complectens Quæstiones Logicales Una Cum Institutionibus Dialecticis Ad Antiquorum Recentiorumque Mentem Resolutas, Nec Non Juxta Modernam Scholarum Peripateticarum Methodum Elaboratas & Explicatas

Kretz, Marquard

Herbipoli, 1749

Articul. IV. De Qualitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52248](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52248)

est minùs quantitas, quàm viri septempedali-
tas. Suscipit tamen majus & minus secundùm
extensionem; sic gigas extensivè major est py-
gmæo. *Tertia. Aequalitas, & inæqualitas,* al-
terutram enim fundat. Est autem æqualitas
convenientia unius quantitatis cum altera ejus-
dem rationis; inæqualitas verò est disconve-
nientia. Si æqualitas, vel inæqualitas tribua-
tur Virtuti, talentis &c. hoc fit per Analogiam,
& locutionem tropicam.

ARTICULUS IV.

De Qualitate.

401. *Dico 1.* Qualitas strictè sumpta, &
prout speciale constituit prædicamentum, est
accidens absolutum ex se penetrabile, ordinatum
ad hoc, ut ornet, perficiatque substantiam in or-
dine ad existendum, vel operandum. Dicitur 1.
Accidens absolutum. Per hoc convenit cum
quantitate. Dicitur 2. *Ex se penetrabile;* per
quod differt à quantitate, quæ materiam red-
dit impenetrabilem. Denique per *τὸ Absolu-*
tum, & alia subsequentiâ differt àb accidenti-
bus modalibus, ac respectivis. Ex his adver-
tes, quòd qualitatis nomine hìc non intelliga-
tur omne illud, quòd redditur ad quæstionem,
qualis sit res, quo sensu etiam differentia essen-
tialis qualitas dici potest.

402. *Dico 2.* Aristoteles divisit qualitatem
in quatuor species, quarum singulæ sunt bi-
membres. In prima specie sunt *Habitus,* &
Dispositio. Hæc significant qualitatem perfi-
cien-

cientem subjectum in ordine ad operandum, quæ ex frequentatis actibus relicta, & ita radicata in subjecto, ut difficulter removeri ab eo possit, vocatur *Habitus*. Ut *Scientia*, *Virtutes*, *Vitia*. Si verò talis qualitas adhuc debilis sit, & facilè mobilis, *Dispositio* nuncupatur. In secunda specie sunt *Potentia naturalis*, & *Impotentia*. *Potentia* hinc non sumitur pro possibilitate alicujus rei; sed est qualitas à natura insita ad aliquid operandum, v. g. *Potentia auditiva*, *visiva*, *Virtutes herbarum* & *lapidum* &c. *Impotentia* hinc non significat non esse potentia, sed ejus imbecillitatem, v. g. *debilitas visus*. Differt potentia ab habitu, quòd illa simpliciter necessaria sit ad operandum; hic verò secundùm quid, & ad operandum faciliùs. In tertia specie sunt *Patibilis Qualitas*, & *Passio*. *Passio* hinc denotat qualitatem, quæ sensum exteriorem afficere potest, & citò transit. Talis est *Rubedo ex verecundia*, *Pallor ex timore ortus*. Si autem ejusmodi qualitas sit permanens, & difficulter mobilis, dicitur *Patibilis Qualitas*. In quarta specie sunt *Forma*, & *Figura*. *Forma* dicitur *Dispositio partium*. *Figura* est qualitas ex certa quantitatis terminatione orta. P. Suarez Judicat his duabus vocibus idem significari, hoc solùm discrimine, quòd nomine figuræ idem significetur more mathematico, & abstrahendo à materia; Nominem autem formæ significetur idem more physico. Alii (ut advertit P. Aler) docent, *Formam*, & *Figuram* non esse proprias qualitates

tatis species, sed illas ad quantitatem vel situm referri, eoquòd sint vel quantitas hoc & illo modo extensa, vel certæ quantitatis ubicationes. Juxta hos *Forma*, & *Figura* qualitates dicuntur, quia per illas aptè respondemus ad quætionem, qualis sit res. Sic quærenti, qualis sit mensa? aut qualem formam res habeat? aptè reponis, est rotunda, quadrata &c., aut habet formam pallii, pilei &c. Hi qualitatem propriè dictam sic dividunt: *Qualitas* alia est *operativa*, alia *non operativa*. *Operativa* vel est *acquisita per actus*, & est *Habitus* vel *dispositio*; vel est *insita à natura*, & est *Potentia* vel *impotentia*. *Non operativa* alia est *Passio*, alia *patibilis qualitas*. Hæc altius Scrutari *Physici*, non *Logici* est.

403. *Dico 3.* *Proprietates* qualitatis tres assignantur. *Prima est: Habere contrarium*; sic *Calori* contrariatur *Frigus*. Hanc proprietatem *Aristoteles in Prædic. cap. de Qualitate*, ita declarat, ut eam non omni qualitati convenire fateatur; id quod pluribus declarabitur in *Post-Prædicamentis*, ubi de oppositis agetur. *Secunda est: Suscipere magis, & minus*. Sed nec hæc omni qualitati convenit; figura enim v. g. *Circulus* unus non est magis vel minus *circulus*, quàm alter. *Tertia est: Fundare similitudinem, vel dissimilitudinem*; sicut enim ea dicuntur æqualia, quorum quantitas una est, sic ea vocantur similia, quorum qualitas una est.